

TEST ZA 8. RAZRED – I. OCENJEVALNO OBDOBJE

1. naloga

»11.—12. oktober 1492

Možje s karavele Pinta so pluli mimo neke trstike in palice. /.../ Tudi možje s karavele Niñja so opazili nekatera druga kopenska znamenja. /.../ Ob dveh po polnoči se je prikazalo kopno, od katerega so bili oddaljeni kaki dve milj. /.../ nato so obmirovali in odlašali do novega dne, petka, ko so pripluli na otoček. /.../ Videli so mnogo nagih ljudi in admiral se je napotil na kopno v oboroženem čolnu.«

a. Eno najpomembnejših geografskih odkritij je opisano v citatu. Preberi ga in napiši ime velikega pomorščaka, ki je vodil zgoraj opisano moštvo.1 točka

b. Premisli in utemelji, ali je bilo z odkritjem iz citata dokazano, da je Zemlja okrogla.1 točka

2. naloga

Oglej si sliko Michelangelove Pieta v delovnem zvezku Koraki v času, Novi vek, na strani 8.

Petrarca v pismu Potomcem, 14. stoletje:

»Antični svet me je /.../ tako izredno mikal, ker me je svet, v katerem sem živel, vedno navdajal s takim nezadovoljstvom, da bi se /.../ rajši videl v kateremkoli drugem času. Da bi na svoj vek pozabil, sem se vedno skušal duševno vživeti v druge.«

a. V katero umetnostno obdobje uvrščamo Michelangelovo umetnino?1 točka

b. Razmisli in utemelji, kje je stična točka med Petrarcovim besedilom in Michelangelovim kipom. 1 točka

3. naloga

»Vsem Slouenzom, Gnado, Myr, Mylhost inu prauu Sposnane božye /.../ Jest sem le te stuke is suetiga pisma /.../ katere vsaki sastopni člouik ki hoče vnebu pryti ima veiditi inu deržati /.../ vle te buquice pustill prepisati vnasbiesig Bogu na čast in hdobromu vsem mladim tar preprostim ludem naša dežele.«

(Primož Trubar, Katekizem, 1550)

a. Protestantizem je dal Slovencem prvo knjigo, pisano v slovenskem jeziku. Kaj je spodbudilo protestante, da so se lotili tega zahtevnega opravila? Pomagaj si z besedilom Primoža Trubarja. 1 točka

b. Razmisli, kakšen je pomen knjig v lastnem jeziku za katerikoli narod. Navedi in razloži dve utemeljitvi. 1 točka

Pomen: _____ in _____ .

Prva utemeljitev: _____ .

Druga utemeljitev: _____ .

4. naloga

Kmečki upori v Evropi

upor/vzroki	tlaka	dajatve	verske zahteve	vojaško nasilje
žakerija, 1358	x	x		x
Anglija, 1381		x		
Nemško cesarstvo, 1524	x	x	x	
Ogrska, 1514	x	x		
Češka, 1420			x	
Rusija, 1670				x

Kmečki upori na Slovenskem

upor/vzrok	davki	graščinska bremena	turški vpadi	težave kmečke trgovine
Koroški 1478	x		x	
Slovenski 1515		x		x
Hrvaško-slovenski 1573	x			x
Tolminski 1760	x	x		x

a. Napiši, v katerem stoletju oz. stoletjih so potekali kmečki upori v Evropi in na Slovenskem ozemlju. 1 točka

V Evropi od: _____ stoletja do _____ stoletja,

Na Slovenskem od _____ stoletja do _____ stoletja.

b. Navedi vzroka, ki prevladujeta pri evropskih kmečkih uporih, in vzroka, ki prevladujeta pri slovenskih. 1 točka

Vzroka, ki prevladujeta pri evropskih kmečkih uporih:

_____ in _____ .

Vzroka, ki prevladujeta pri slovenskih kmečkih uporih:

_____ in _____ .

c. Katera vzroka sta pri evropskih in slovenskih uporih podobna, kateri pa se zelo razlikuje? 1 točka

Podobna vzroka pri evropskih in slovenskih kmečkih uporih:

_____ in _____

Evropski kmečki upori se od slovenskih razlikujejo glede na:

_____, slovenski pa od evropskih glede
na _____,

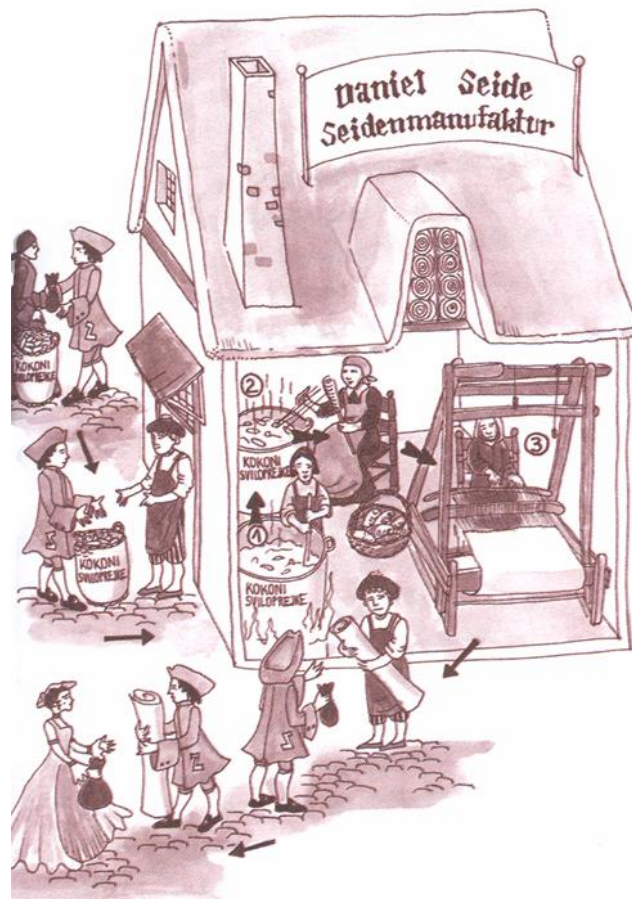
5. naloga

a. Napiši, kako se imenujeta novi obliki proizvodnje od 16. stoletja dalje. 1 točka

_____ in _____

b. V čem se razlikujeta manufaktura in sodobna industrijska proizvodnja? Napiši razliko. 1 točka

Manufaktura svile

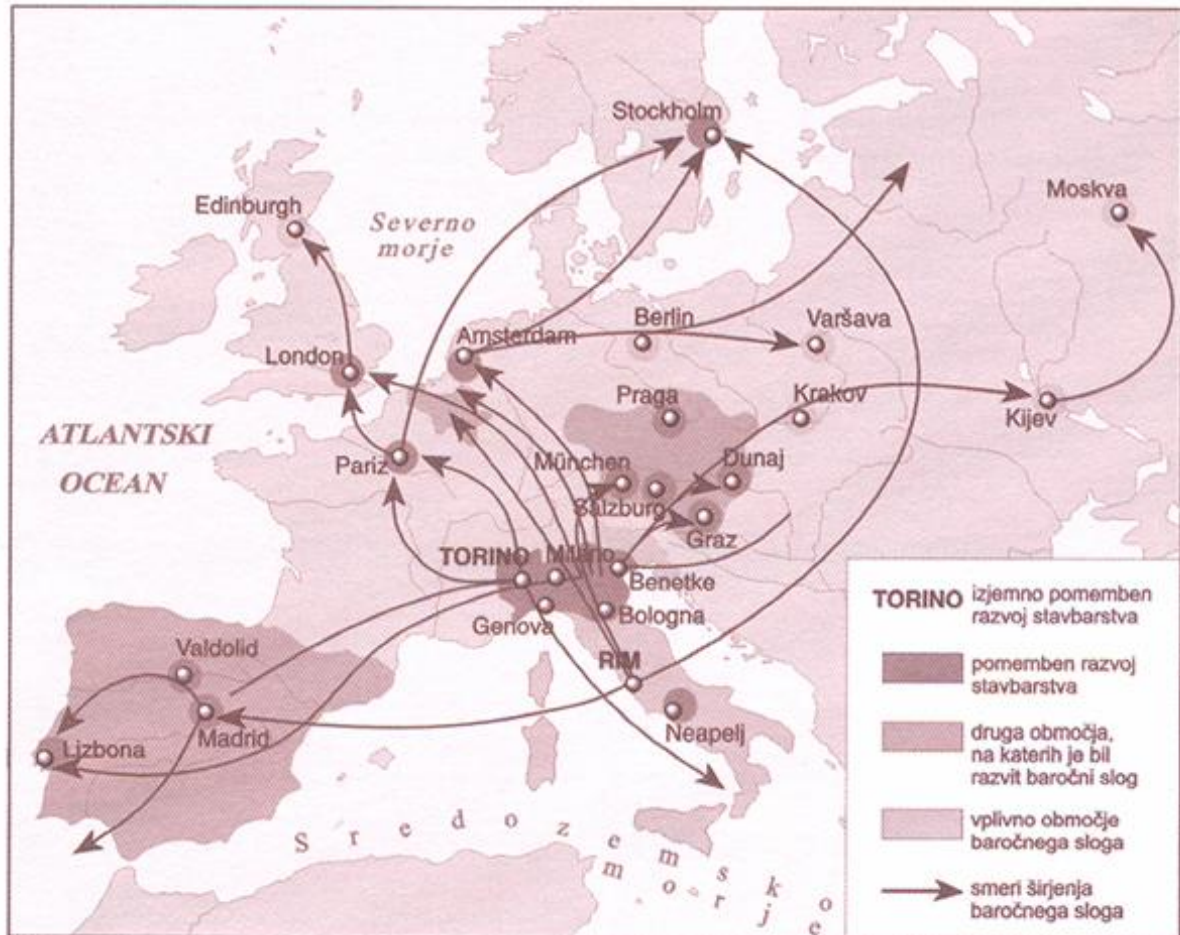
6. naloga

a. V obdobju razvoja evropskega gospodarstva se v 17. stoletju oblikuje nova miselnost, ki jo imenujemo razsvetljenstvo. Slikovno gradivo v učbeniku Koraki v času, Novi vek, na strani 59 spodaj prikazuje pomemben dosežek francoskih racionalistov. Kaj lahko sklepaš o pomenu znanja v dobi racionalizma? Odgovor utemelji. 1 točka

TEST ZA 8. RAZRED – II. OCENJEVALNO OBDOBJE

1. naloga

Smeri širjenja baročnega sloga

a. Sredi 17. stoletja so se končali boji med katoliki in protestanti. Zanosno ozračje katoliške Cerkve je odsevalo tudi v umetnosti v baročnem slogu. Ali se je nov umetnostni log uveljavljal samo na katoliških tleh?

Pri ugotavljanju naj ti bo v pomoč zemljevid. 1 točka

b. Primerjaj umetnini iz dveh umetnostnih obdobj. Oglej si ju v delovnem zvezku Koraki v času, Novi vek, na straneh 19 in 47. Ugotovi in napiši razliko med njima.1 točka

2. naloga

Politična ureditev Francije pred 1789

Politična ureditev Francije po revoluciji

a. Naštej sloja, ki sta začela francosko revolucijo.1 točka

_____ in _____

b. Po revoluciji se je v Franciji temeljito spremenila oblast. S pomočjo tabel ugotovi, za katero temeljno spremembo gre. 1 točka

3. naloga

»NAPOLEON rezhe:

Iliria vstan!

Vstaja, isdiha:

Kdo klizhe na dan?

O vites dobrotni

Kaj ti me budish!

Dash roko mogozhno,

Me gori dershish!«

Valentin Vodnik

a. Kakšen odnos je imel avtorj (Vodnik) do Napoleona?..... 1 točka

b. Razmisli in utemelji, zakaj je imel Valentin Vodnik tak odnos do Napoleona, kot ga kaže odlomek.1 točka

4. naloga

Izvečki iz prvega slovenskega političnega programa Zedinjene Slovenije, ki so ga napisali dunajski Slovenci, člani društva Slovenija (ustanovljeno 20. aprila 1848):

- "1. Da politiško razkrojeni narod Slovincov na Kranjskem, Štajerskim, Primorskim in Koroškim kakor eden narod, se tudi v eno kraljestvo z imenom Slovenija sklene, in da ima zase svoj zbor /.../
2. Da ima Slovenski jezik v tem Slovenskim Kraljestvu popolnoma tiste pravice, katere ima nemški jezik v nemških, in laški v laških deželah; da tedaj Slovenski jezik v šole in v kanclije vpeljemo, kadar hočemo, in kakor hočemo /.../
3. Da bode naša Slovenija obstojni del Avstrijskega ne nemškega cesarstva."

a. Napiši, med katerim dogajanjem smo Slovenci dobili prvi politični program. Pomagaj si z besedilom. ... 1 točka

b. Ob uporabi besedila razloži, kakšen položaj naj bi imel slovenski jezik.....1 točka

c. Ugotovi, kolikšno politično samostojnost so predvideli sestavljavci prvega slovenskega političnega programa. VIR 5 1 točka

5. naloga

"I. da se imajo vpeljati brez zmude ne samo slovenske normalke, ampak tudi slovenske gimnazije, realke in višje šole.

II. da se izda postava, da imajo c.k. (cesarsko kraljevi. op. a.) uradniki brez odloga slovensko pisati.

III. da se ima ves slovenski narod zediniti v eno kronovino."

(zahteve, ki so jih predstavili na taboru v Šempasu (skrajšano)).

a. Kako se imenuje slovensko politično gibanje v šestdesetih letih 19. stoletja? 1 točka

b. Utemelji, v čem se razlikujejo izvečki iz programa Zedinjene Slovenije od zahtev v Šempasu..... 1 točka

6. naloga

Izseljevanje s Kranjskega

leto	v S Ameriko	v Brazilijo	v J Ameriko	skupaj
1893	414	3	1	418
1894	203	7	-	210
1895	1145	60	118	1329
1896	1625	832	441	2898
1897	978	96	44	1118
1898	1674	17	-	1691
1899	3287	6	38	3331
1900	2854	2	1	2857
1901	2189	-	6	2195
1902	5119	-	-	5119
1903	6511	1	-	6512
1904	2883	-	-	2883
Skupaj	28882	1024	649	30561

(J. V. Trunk: Amerika in Amerikanci, Celovec 1912)

a. V 19. stoletju je Evropa doživela industrijsko revolucijo. Ljudje s podeželja so iskali zaslužek v mestih. Mnogi so se usmerili tudi v izvenevropske dežele.

Ugotovi, kam so se Slovenci največ izseljevali, in imenuj razlog, zakaj prav tja. .. 1 točka

Največ so se izseljevali v _____ zato, ker _____